

Polska

Co warto wiedzieć o gospodarce

2015-06-15 12:06:39

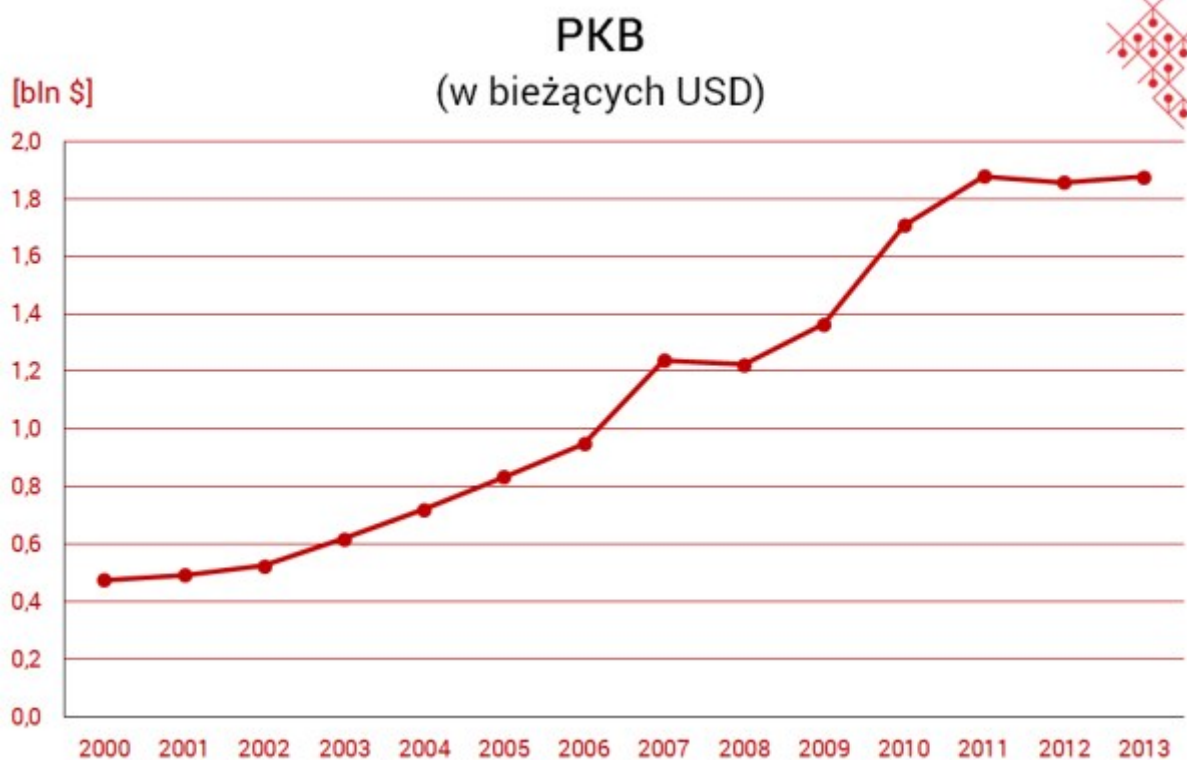

Po reformach o Indiach można mówić jako o silnej, dynamicznej i szybko rozwijającej się gospodarce, która integruje się coraz bardziej z gospodarką światową. Rozrastająca się i ulegająca zachodniej modzie klasa średnia kreuje duży popyt na towary konsumpcyjne.

Na początku ostatniego roku fiskalnego (1 kwietnia 2014 r.) tempo wzrostu PKB Indii spadło poniżej 5 proc., co doprowadziło do poważnych obaw odnośnie długoterminowej perspektywy wzrostu gospodarki Indii. W roku fiskalnym 2012/2013 tempo wzrostu PKB Indii spadło do 4,5 proc. i, mimo że Bank Centralny Indii wprowadził różne inicjatywy, aby poprawić sytuację, w roku 2013/2014 odnotowano tylko 4,7 proc.

Jednakże najnowsze, przedstawione przez rząd Indii dane wskazują na zwiększenie tempa wzrostu PKB w pierwszej połowie ostatniego roku fiskalnego. Gospodarka rosła w tempie 5,0 proc. w pierwszym kwartale roku budżetowego 2014/2015 (kwiecień – czerwiec 2014) oraz 5,3 proc. w drugim kwartale (lipiec – wrzesień 2014).

źródło: Bank Światowy (styczeń 2015 r.)

Bank Centralny Indii podejmował działania na rzecz zmniejszenia deficytu obrotów bieżących i deficytu fiskalnego, które również przyczyniły się do pozytywnych wyników. Dzięki temu deficyt obrotów bieżących spadł z 4,7 proc. PKB w roku finansowym 2012/2013 do 1,7 proc. PKB Indii w roku finansowym 2013/2014. Jednocześnie deficyt fiskalny Indii spadł z 4,9 proc. PKB w roku obrotowym 2012/2013 do 4,5 proc. w roku obrotowym 2013/2014.

Według prognozy Międzynarodowego Funduszu Walutowego (IMF) gospodarka Indii była na drodze do osiągnięcia wzrostu PKB w wysokości 5,6 proc. w 2014 roku. Fundusz dokonał zatem korekty swoich wcześniejszych szacunków, według których gospodarka Indii miałyby wzrosnąć o 5,4 proc. Na poprawę prognoz wpływ miały m.in. wdrażane przez rząd ważne inicjatywy polityczne i gospodarcze.

Przedstawiciele IMF podkreślili potrzebę kontynuowania reform, szczególnie w sektorach infrastrukturalnym, energetycznym oraz górniczym. Jednak przeszkody biurokratyczne, jakie wiążą się z uzyskiwaniem wymaganych zezwoleń w różnych państwowych agencjach dla rozpoczęcia projektów inwestycyjnych, mogą doprowadzić do spadku aktywności inwestorów w niedalekiej przyszłości i pogorszenie wzrostu PKB.

Wskaźnik inflacji wyniósł w 2013 r. 9,7 proc. Bank centralny Indii wskazał, że głównym jego priorytetem jest dalsze obniżanie stopy inflacji. W związku z tym, bank zwiększył stopę procentową do 8 proc. na początku 2014 roku.

W ostatnim roku budżetowym deficyt ukształtował się na poziomie 5,8 proc. Przyczyniły się do tego rosnące wydatki rządowe, poniesione na rzecz kilku programów socjalnych, w szczególności na rzecz Narodowego Programu Gwarancji Zatrudnienia na Terenach Wiejskich (Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Programme).

Wybrane wskaźniki makroekonomiczne gospodarki Indii:

Wskaźniki	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
PKB wartość globalna (w mld dol.)	1 254	1 597	1 676	1 825	1877
PKB wartość na 1 mieszkańca według kursów rynkowych (w dol.)	1 147	1 417	1 540	1 503	1499
PKB wartość na 1 mieszkańca PPP (w dol.)	4129	4549	4883	5138	5410

Tempo wzrostu PKB w proc. (ceny stałe)	8,5%	10,3%	6,6%	4,7%	5,00%
Relacja deficytu/nadwyżki finansów publicznych do PKB w proc.	-5,4%	-3,4%	-2,9%	-3,8%	b.d.
Relacja całkowitego długu publicznego do PKB w proc.	74,97%	69,42%	68,05%	bd	51,8%*
Stopa inflacji (indeks cen konsumpcyjnych CPI)	10,9%	12%	8,9%	9,3%	10,9%
Stopa bezrobocia w proc.	4,2%	3,9%	3,5%	3,4%	3,4%
Wartość obrotów handlu zagranicznego (w mln dol.)	617 796	799 974	792 300	790 987	764 594
Wartość eksportu (w mln dol.)	272 996	371 978	303 700	300 400	314 405
Wartość importu (w mln dol.)	344 800	427 996	488 600	490 736	450 197
Wartość rocznego napływu ZIB (w mln dol.)	35 649	27 431	36 190	24 196	28 199

Wartość rocznego odpływu ZIB (w mln dol.)	15 929	15 933	12 456	8 486	1 679
Skumulowana wartość ZIB w kraju (mln dol.)	167 023	205 580	206 354	224 988	226 748
Skumulowana wartość ZIB kraju za granicą (w mln dol.)	79 164	96 901	109 509	118 072	119 838

Dane statystyczne wskazują na systematyczny spadek od kilku lat stopy bezrobocia. O ile w roku 2009/10 wskaźnik ten wynosił 4,2 proc., to rok później spadł do 3,9 proc., a w roku 2011/12 do 3,5 proc. W latach 2012/13 oraz 2013/14 stopa bezrobocia wyniosła natomiast po 3,4 proc.

Bezrobocie całkowite (% całkowitej siły roboczej)

źródło: Bank Światowy (styczeń 2015 r.)

Do najważniejszych z punktu widzenia dynamiki rozwoju należały następujące branże: górnictwo, produkcja

przemysłowa, budownictwo, handel, hotelarstwo, usługi transportowe oraz telekomunikacja.

Bogactwa naturalne

Indie posiadają wiele surowców mineralnych. Eksploatowane są złoża węgla kamiennego, szczególnie bogate w dorzeczu rzeki Damodar w stanach Zachodni Bengal i Bihar. W kraju są też złoża ropy naftowej, ale wydobycie tego surowca nie zaspokaja w pełni potrzeb wewnętrznych kraju. Główne pola ropoносne znajdują się na szelfie wzdłuż zachodniego wybrzeża kraju. Inne udokumentowane pokłady położone są w stanach Asam oraz Gudżarat.

W stanach Bihar i Odisha wydobywa się rudy żelaza, na wyżynie Dekan - rudy manganu, a w Biharze i Radżastanie - miedź.

Wydobywane są również boksyt, ruda tytanu, chrom, magnez, wapień, dolomit, kaolin, gips, apatyt, fosforyt, steatyt, fluoryt.

Szybki wzrost

Nie ma chyba branży, która przeżywałaby okres stagnacji. Potrzeby są ogromne. Poza sztandarowymi informatyką i biotechnologią, są jeszcze dziedziny wyjątkowo szybko się rozwijające: rolnictwo oraz przetwórstwo produktów rolnych, energetyka, komunikacja, infrastruktura.

Od ponad piętnastu lat rząd przeprowadza reformy ekonomiczne, co wiąże się m.in. ze zniesieniem licencji dla większości gałęzi przemysłu, z prywatyzacją przemysłu uprzednio zmonopolizowanego przez państwo oraz liberalizacją handlu zagranicznego, poprzez stopniowe redukcje opłat celnych.

Złagodzenie ograniczeń dla handlu zagranicznego w prawie wszystkich indyjskich gałęziach przemysłu było silnym bodźcem dla napływu do kraju Bezpośrednich Inwestycji Zagranicznych (ang. Foreign Direct Investment - FDI).

Jedenasty pięcioletni plan rozwoju Indii w latach 2007-2012 położył nacisk nie tylko na kwestie gospodarcze, ale także na najistotniejsze sprawy społeczne. Według planu, wzrost gospodarczy miał stać się kołem zamachowym do wyższego standardu życia całego społeczeństwa. Podstawowym problemem jest bogacenie się ośrodków przemysłowych kosztem biednej prowincji, zajmującej się wyłącznie rolnictwem. Taki stan rzeczy wymusza na rządzących zapewnienie pomocy najbiedniejszym i doprowadzenie do spadku liczby osób żyjących poniżej progu ubóstwa oraz nieposiadających dostępu do najpotrzebniejszych produktów i usług.

Następnym celem władz centralnych jest zwiększanie efektywności rolnictwa oraz uzyskanie 4-proc. wzrostu PKB z tego sektora. Modernizacja rolnictwa ma doprowadzić do zwiększenia plonów, a tym samym pomóc uzyskać dodatkowe 20 milionów ton żywności dla najuboższych.

Rząd zdecydował też o dwukrotnym podniesieniu wydatków na szkolnictwo, czego efektem ma być: wzrost dostępności do edukacji dla najuboższych, poprawienie jakości nauczania, zmniejszenie o 30 procent liczby uczniów szkół podstawowych, którzy nie kończą nauki, wzrost liczby studentów z 11 proc. do 21 proc. oraz powstanie wyższych uczelni, których poziom nie będzie odbiegał od światowych standardów. Poprawa usług

medycznych, wraz ze zwiększoną ich dostępnością, ma poprawić stan zdrowia obywateli. Rezultatem tych działań ma być zmniejszenie o połowę: niedożywienia u dzieci, anemii u kobiet i dziewczynek oraz poprawienie standardów rodzenia.

W zakresie bezpieczeństwa energetycznego podkreślono znaczenie tanich surowców, oszczędzania w tym sektorze, wyższej wydajności oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Otoczenie biznesowe

W opublikowanym wspólnie przez World Bank i International Finance Corporation rankingu „Doing Business 2013”, grupującym gospodarki przyjazne dla prowadzenia biznesu, na 183 sklasyfikowane kraje Indie zajęły 132. miejsce. Stosunkowo wysoko zostały ocenione procedury związane z otrzymaniem kredytu i ochrony inwestorów, zaś najniżej - czynności związane z uzyskaniem pozwoleń budowlanych, a także rozpoczęciem działalności biznesowej oraz egzekwowaniem kontraktów.

Indie to kraj wielkości obszaru Unii Europejskiej, ale o trzykrotnie większej liczbie ludności, a importuje niewiele więcej niż Polska. Ograniczona „pojemność” rynku nie zamyka zatem dużych perspektywy rozwoju w przyszłości. Wejście na rynek wymaga jednak znacznych nakładów finansowych. Jest on często niedostępny dla niedużych firm dysponujących małymi zasobami kapitałowymi bądź nieopłacalny dla firm dużych, ale planujących rozwój w kategoriach czasowych opartych na kadencji zarządu. Przy braku ogólnej strategii narodowej wspierania eksportu jest to zapewne jeden z powodów ciągle ograniczonego zainteresowania Indiami.

Obecnie rynek indyjski jest na etapie rozwoju i uzyskanie udziału w rynku nie wymaga odebrania go konkurencji. Sytuacja ta jest jednak przejściowa, a konserwatyzm uczestników rynku spowoduje, że rynek po osiągnięciu dojrzałości będzie bardzo trudno dostępny dla nowych graczy.

Bariery w dostępie do rynku

Warta podkreślenia jest specyfika Indii (odległość geograficzna, ochrona miejscowych grup interesów, znaczny udział sektora państwowego w niektórych dziedzinach, relacje cenowo-kosztowe). Narzuca ona stosowanie określonych, stosunkowo zaawansowanych technik handlu zagranicznego, które często nie są znane polskim przedsiębiorstwom. Niemniej dotychczasowa współpraca polsko-indyjska utrwaliła dobrą opinię o Polsce jako dostawcy dóbr i usług, głównie w branży górniczej i energetycznej.

Mimo dużego potencjału, rynek indyjski jest rynkiem trudnym. Przeszkodami w handlu są:

- wysoki poziom barier ochronnych (cła i podatki)
- liczne bariery pozataryfowe
- możliwość arbitralnych decyzji urzędniczych, podejmowanie ich w dowolnym czasie, lub nie podejmowanie w ogóle (czasami może oznaczać to paraliż jakichkolwiek działań)
- utrudnienia w pozyskiwaniu walut na import
- zawiły system gospodarczych regulacji prawnych. Konieczność uzyskiwania licencji eksportowych i importowych powoduje, że nawet dużym firmom nie opłaca się dokonywać jednostkowego importu

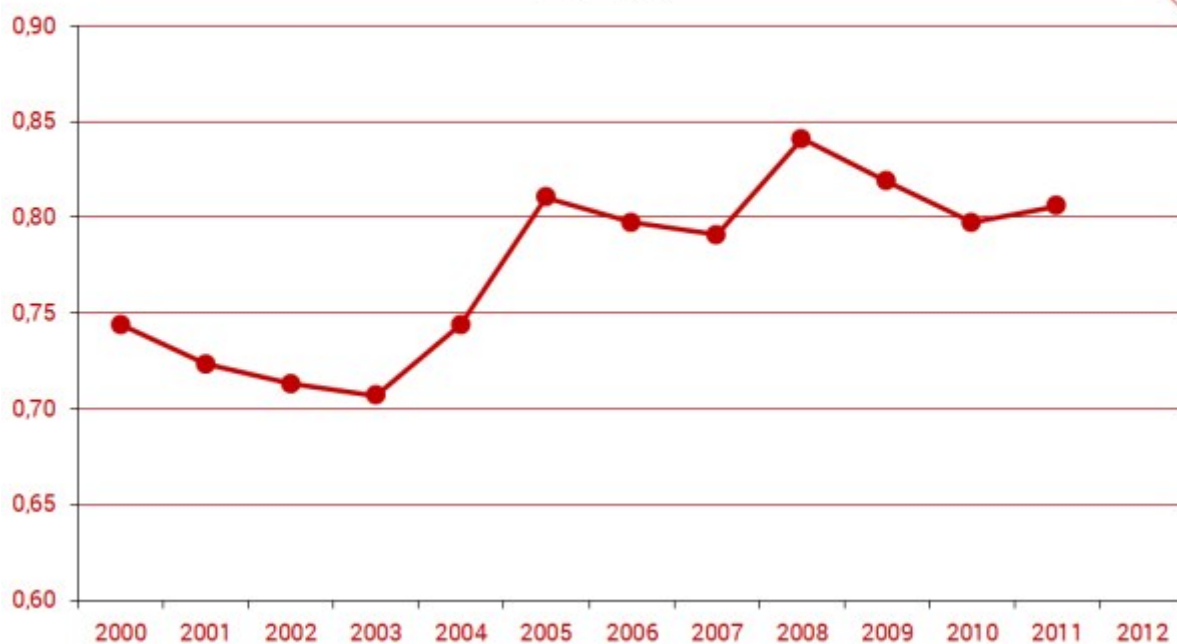
- skomplikowane i niejasne procedury celne
- duża ilość postępowań antydumpingowych
- często występujące przepisy utrudniające lub eliminujące obrót towarami importowanymi
- uprzywilejowanie producentów krajowych przy zamówieniach rządowych

Indie, mimo prowadzonej od kilku lat stopniowej liberalizacji i otwieraniu gospodarki na konkurencję zewnętrzną, nadal trudno uznać za państwo o swobodnym dostępie do rynku. Kraj ten nie podpisał bowiem porozumienia WTO w sprawie zamówień publicznych i utrzymuje wysokie preferencje dla lokalnych państwowych producentów (10-15 proc.), a także dla lokalnych małych przedsiębiorstw (15 proc.).

Nadal istnieje lista towarów, które w drodze zamówień publicznych mogą być kupowane jedynie od lokalnych małych przedsiębiorców (small scale industries - SSI), choć została ona znacznie zredukowana, z 839 pozycji w 1991 r. do 326 w 2006 r. i 114 obecnie. Istnieje państwowa kontrola cen na towary spożywcze, farmaceutyki i paliwa, które obecnie, po znacznych podwyżkach cen ropy naftowej są sprzedawane przez firmy paliwowe ze znacznymi stratami.

We wrześniu 2007 r. ustanowiono pułap ceny gazu dla indywidualnych odbiorców poniżej cen na międzynarodowym rynku, co może powstrzymać firmy prywatne od dalszych poszukiwań i eksploracji złóż gazu. Podobna sytuacja istnieje w przypadku inwestycji w energetyce, do których firmy zagraniczne podchodzą z dużą ostrożnością. Dotacje do rolnictwa - woda, energia, nawozy stanowią niemal 2 proc. wydatków budżetowych i są istotną przeszkodą w zwiększeniu wydatków z budżetu na inwestycje infrastrukturalne i w energetyce.

Wydatki na prace badawczo-rozwojowe (% PKB)

źródło: Bank Światowy (styczeń 2015 r.)

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego